

# ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ МІГРАЦІЇ РОБОЧОЇ СИЛИ

Мамчук І.В., Шевченко К.М.

Глобальна екологічна криза є реалією нашого часу. Але на фоні політичної і економічної ситуації, яка склалася в Україні, проблема стосунків з природним оточенням відкладається в побутовій свідомості на задній план. Найбільшу увагу привертають такі аспекти загострення екологічної ситуації, як погіршення якості життя в результаті забруднення довкілля і наслідки антропогенних катастроф, перш за все – наслідки аварії на ЧАЕС. Від цієї проблеми, певно, ми позбавимось ще нескоро, міне чимало десятиліть, а, можливо, і століття, поки ми будемо згадувати про це як про історичний факт із життя України. Тому для українського суспільства проблема формування екологічної свідомості є нагальною, і у найближчих десятиліттях вона повинна стати найважливішим фактором його розвитку.

Процес міграції робочої сили безпосередньо пов'язаний з економічними перебудовами в будь-якій країні. Саме структурна перебудова економіки, конверсія оборонного комплексу, банкрутство та ліквідація ряду підприємств промисловості, зупинка виробництва, екологічна криза в країні та інші проблеми, нашої ще молодій державі, призвели до істотного скорочення та вивільнення в істотно-галузевому та якісно-професійному розрізі робочої сили. Радикальні економічні й політичні реформи, що відбуваються нині в нашій країні, не могли не вплинути на розвиток міграції робітників, яка є найчутливішою сферою функціонування господарського комплексу.

Причинами міграції робочої сили є фактори як економічного, так і неекономічного характеру. До причин неекономічного характеру слід віднести такі як: екологічні, політичні, національні, релігійні, расові, сімейні. Щодо причин економічного характеру то вони закладені в економічному рівні розвитку різних держав. Робоча сила переміщується із держав з низьким рівнем життя в держави з більш високим рівнем, із країн екологічно-забруднених до менш забруднених. І це є закономірністю, наприклад, якщо

порівняти середньомісячний заробіток в нашій державі (він складає приблизно 100-150 ам.долларів на місяць), та заробіток в такій розвиненій європейській державі, як Німеччина (де середньомісячний заробіток приблизно 1500 ам.долларів) ми бачимо, що він перевищує середньомісячний заробіток в Україні приблизно в 10-15 разів, а характер виконуваної роботи і умови праці - однакові. Це і є однією з важливих причин сучасної міграції не тільки в нашій державі, але і в світі.

Другою важливою ознакою, яка обумовлює економічний фактор є наявність органічного безробіття в деяких державах, перш за все слабо розвинених. Це спонукає громадян таких держав до пошуку будь-якого заробітку для забезпечення своїх потреб. І ця проблема є більш глибокою тому, що є різниця: заробляти хоча б щось, чи не заробляти взагалі, а забезпечувати свої потреби хоче кожна особа.

Третьою ознакою, слід вважати екологічний фактор, бо відголоски Чорнобильської катастрофи з кожним роком збільшується, кількість хронічних захворювань збільшується.

Пріоритетними для трудових мігрантів країнами в'їзду є країни, які менш екологічно забруднені, це: Німеччина (13.6%), США (7.5%), Росія (5.2%), Канада (4.9%). Рідше згадується Італія (2.8%). Найчастіше наших співвітчизників підштовхують до пошуків роботи за кордоном важка економічна ситуація в Україні (29.5%), бажання краще заробляти і жити в цивілізованих умовах (по 25.3% відповідно), шкідливі екологічні умови (11.8%).

Поширення еміграційних та імміграційних процесів переконує, що Україна вибрала і впевнено йде шляхом інтеграції у світовий економічний простір, де обмін робочою силою повинен стати одним із напрямів міждержавного співробітництва. Інтеграція України у міжнародний ринок праці - це недалека перспектива, це актуальна реальність сьогодення, що відіграє надто важливу роль для держави, але дуже мало уваги приділяється цим проблемам сьогодні.

Державна політика у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки має реалізовуватись через окремі міждержавні, державні, галузеві, регіональні та місцеві програми, які спрямовуються на втілення визначених пріоритетів.